

de øvrige. Men det viste sig, den Gang Obligationerne kom til Underkrift, at der var heller ingen Obligation til ham. Hans Tiendelaan skulde jo selvfølgelig andrage meget mere end et Beløb, som overfladist set kunde siges at være saa lille, at det ikke kunde betale sig at skrive Papirer for det. I al Almindelighed vil jeg gerne have Lov at sige, at det forekommer mig, at det er noget uretfærdigt, naar den, der har de smaa Tiender, skal betale, men de, der have de store Beløb, kunne faa det som et Laan. Og naar Tiendeafsløsningskommisjæren, som var til Stede der, vilde sige sig ind under, at Loven blot sagde, at Finansministeren bemyndiges til at laane, men ingen Forpligtelse har dertil, forekommer det mig, at det er en høist uheldig Fortolkning af Bestemmelserne i Loven. Da jeg er kommen ind paa dette Spørgsmaal, vil jeg gerne have Lov til at nævne endnu en Ting angaaende Tiendeafsløsningen. Det hedder nemlig i Loven af 8de Maj 1894 § 5, at hvor en Tiende i Forvejen er indkøbt af samtlige Tiendebere, bortfalder Skatten ved nærværende Lovs Krafttræden, naar det for Indenrigsministeren dokumenteres, at Tiendepligten er ophørt. Vrede Medlemmer ville jo kunne huse, at i Genhold til Loven skulde, hvor Tienden var afsløst, 1½ Skillinges Afgiften og de andre offentlige Byrder, som hvile paa Tienden, bortfalde, og det var altsaa sat som en Retfærdighedshandling over for dem, som tidligere havde købt deres Tiender, at naar de kunde dokumentere, at Tiendepligten var ophørt, kunde de offentlige Byrder, som hvile paa Tienden, bortfalde. I Genhold til denne Bestemmelse have vi deroppe i vedkommende Kommune — Tiendeafsløsningen fandt Sted i det Sogn, hvor jeg ikke bor, men som altsaa hører til samme Kommune, men dette var i det andet Sogn, hvor jeg selv bor — søgt at blive fri for de Byrder, som hvile paa det tiendepligtige Hartkorn. Vi have nemlig i dette Sogn indkøbt Tienden allerede i Midten af Halvfjerdserne, og vi mente jo, at det uhyre let kunde lade sig dokumentere, idet vi havde et Skøde paa de Tiender, vi havde købt. Det blev saa sendt ind til Ministeriet med Begæring om, at vi altsaa i Genhold til nævnte Paragraf i Loven maatte blive fri for Afgiften af det tiendepligtige Hartkorn. Sagen gik, saa vidt jeg erindrer — det er nu nogen Tid siden — derfra til Tiendeafsløsningskommisjæren, og der kom saa det Svar tilbage til Kirkeværgen, som havde affendt Begæringen, at det gik ikke just saa let. For det første var det jo baade Konge- og Kirke-

tienden, som var købt, og for saa vidt der altsaa var Tale om Kirketienden, vilde det være nødvendigt, at der i Genhold til § 8 i den oftnævnte Lov af 8de Maj 1894 blev henlagt en Sum til Kirkens Vedligeholdelse, og for at faa denne Sum bestemt, skulde der ned sættes en Kommission. Det var ganske vist lidt utydeligt efter Loven, thi den sagde, at Tiendejerne skulde udnævne to og Tiendebere to andre Medlemmer, men hvorledes dette skulde forstaas i nærværende Tilfælde, hvor de samme Mænd vare baade Tiendejere og Tiendebere, var Kommisjæren lidt uklar over — men i hvert Fald kunde det ikke lade sig gøre saadan uden videre at komme af med det. Det fandt vi var lidt mærkeligt; vi mente, at vi havde Lov til at tage det bogstaveligt, som det stod, at naar vi havde købt vore Tiender, kunde Skatterne bortfalde, naar vi kunde dokumentere, at vi havde købt dem. Det viste sig nu, at det ikke kunde lade sig gøre. Vi spekulerede saa længe paa, om vi ikke i Genhold til de Betragtninger, Kommisjarius havde gjort gældende, kunde laane Summen en Gang til af Statskassen. Vor Tiende androg saadan noget som 50,000 Kr., og i Betragtning af, at vi skulde være Tiendejere, mente vi, at vi maatte kunne faa denne Sum en Gang til af Statskassen, og vi begyndte at indlede Underhandlinger med Kommisjarius om, hvorvidt vi ad denne Vej kunde faa en Ordning. Vi ville jo derved faa et Laan, som i og for sig ikke vilde komme til at genere os som Hæstelse paa Gjendommene, men som dog var en Kapital at faa mellem Hænder, og saa Lov til at forrente og amortisere med 4 pCt. Renter og Afdrag i 60 Aar. Naar, det var maaste nok en lidt hafarderet Fortolkning af Loven, men den ene forekommer mig omtrent at være lige saa god og reel som den anden. Det var maaste ikke fuldt ud alvorlig ment fra vor Side, og det førte heller ikke til noget Resultat, men hvad der var alvorlig ment, var, at da det viste sig, at vi ikke kunde blive af med Afgiften paa det tiendepligtige Hartkorn paa Kirketienden, medmindre der sattes en Kapital fast, hvoraf Renten kunde siges at dække den virkelige Vedligeholdelse til Kirken, vilde vi ikke laane Penge nok en Gang til Vedligeholdelse af Kirken. Men saa maatte vi dog kunne komme af med Afgiften for Kongetienden; Kommisjæren lovede allerede for et halvt Aar siden, at han skulde se at faa den Sag i Orden, men hidtil er det ikke lykkes. Der kunde forøvrig fremdrages Masser af Træl fra hele den Waade, hvorpaa Tiendeafsløsningen endelig langt om længe efter vist 1½ Aars Arbejde